

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 958

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 31 augustus 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Lerarentekort - Zij-instromers

Het lerarentekort is een van de grootste uitdagingen waarmee het onderwijs vandaag de dag geconfronteerd wordt. Het regeerakkoord maakt melding van het honoreren van anciënniteit voor nieuwe zij-instromers in knelpuntvakken teneinde meer nieuwe leerkrachten aan te trekken en te behouden. In de commissie Onderwijs van 10 juni 2021 gaf de minister aan dat hij van plan is in te zetten op de monitoring van de in- en uitstroom van zij-instromers.

Uit de cijfers met betrekking tot het aantal gediplomeerde leerkrachten dat een lerarenopleiding voltooide in het hoger onderwijs (academiejaren 2014-2015 t.e.m. 2018-2019) blijkt dat een dalende trend zich ontwikkelt. De minister gaf eerder aan nog niet over de cijfers van het academiejaar 2019-2020 te beschikken.

Recent werd bekendgemaakt dat het aantal zij-instromers gestaag groeit: in het schooljaar 2020-2021 waren er 15 procent meer dan het schooljaar ervoor. Dit is goed nieuws.

1. Beschikt de minister over gegevens met betrekking tot het aantal niet-ingevulde uren aan de start van het schooljaar 2021-2022? Zo ja, graag een overzicht per onderwijsniveau, per vak en per provincie voor de laatste 5 jaar. Zo niet, wanneer denkt hij hier kijk op te hebben?
2. Heeft de minister zicht op het aantal zij-instromers dat van start gegaan is in het nieuwe schooljaar 2021-2022? Zo ja, graag een overzicht per onderwijsniveau, per vak en per provincie, graag met vermelding van hun leeftijdscategorie. Zo niet, wanneer denkt hij over deze cijfers te beschikken?
3. Heeft de minister zicht op het aantal leerkrachten dat nadat ze als zij-instromer gestart waren, stopte met lesgeven binnen de eerste 5 jaren na het starten van een job als leerkracht? Zo ja, graag een overzicht van de laatste 5 schooljaren, per provincie. Ziet hij een verklaring voor deze uitval? Zo niet, wat is de stand van zaken van de monitoring van de in- en uitstroom van zij-instromers en de geplande timing?
4. Graag een overzicht van de cijfers met betrekking tot het aantal studenten in de verschillende lerarenopleidingen dat in de academiejaren 2019-2020 en 2020-2021 afstudeerde. Zet de dalende trend (academiejaren 2014-2015 t.e.m. 2018-2019) van het aantal afgestudeerde leerkrachten zich verder? Hoe apprecieert de minister deze cijfers?

5. Kan de minister een overzicht geven van de initiatieven die hij neemt om het lerarentekort verder aan te pakken? Graag een overzicht per onderwijsniveau en per vak met vermelding van timing en budget.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 958 van 31 augustus 2021

van **BRECHT WARNEZ**

1. Mijn onderwijsadministratie heeft geen zicht op de totaliteit van de niet-inge vulde organieke uren.
2. Scholen sturen het hele schooljaar door opdrachtgegevens door, met in een aantal gevallen ook opdrachten voor zij-instromers. Daarom deel ik geen informatie over een lopend schooljaar omdat de data onvoldoende stabiel zijn. Het is trouwens te vroeg in het schooljaar 2021-2022 om nu al zicht te hebben op deze gegevens.
3. De derde vraag vergt een te complexe longitudinale bevraging om uit onze databanken af te leiden.
4. Tabel 1 toont de evoluties in het aantal diploma's dat in de laatste jaren werd behaald in de professionele bacheloropleidingen onderwijs (intussen educatieve bacheloropleidingen). De trends verlopen eerder negatief, in lijn met de dalende studentenaantallen. In 2019 was er wel een stijging van het aantal diploma's in de educatieve bachelor secundair onderwijs maar daar staat tegenover dat de specifieke lerarenopleiding werd afgebouwd. Aangezien de educatieve masters en graduaatsopleiding pas in 2019-2020 van start gingen, hebben we momenteel nog te weinig afgestudeerden om hierover al zinvolle rapporteringen te kunnen doen.

Tabel 1: Aantal diploma's in de PBA/EDUBA opleidingen

Academiejaar	PBA/EDUBA kleuter	PBA/EDUBA lager	PBA/EDUBA secundair
2015-2016	1.048	1.543	1.968
2016-2017	991	1.465	1.926
2017-2018	908	1.359	1.784
2018-2019	861	1.358	1.754
2019-2020	822	1.390	2.010

5. Ik heb al verschillende maatregelen genomen die het beroep van leraar in ons onderwijs aantrekkelijker moeten maken en die desgevallend ook een antwoord bieden op het lerarentekort. Die zijn meestal generiek bedoeld voor het ambt van leraar en daarom niet altijd eenzijdig gericht op een specifiek onderwijsniveau. Het is daarom niet mogelijk om hier per maatregel en per onderwijsniveau of vak waarvoor er tekorten zijn de maatregelen budgettair te kwantificeren, noch om aan te geven wanneer dit resultaat moet opleveren.

Ik geef hierna alvast een niet exhaustief overzicht van de belangrijkste maatregelen die recent genomen zijn.

Sinds 1 september 2020 valideren we de geldelijke anciënniteit van nieuwe zij-instromers voor bepaalde knelpuntvakken of -ambten in het basis- en secundair onderwijs. De eerdere prestaties van wie in onderwijs aan de slag gaat, kunnen tot

een maximum van acht jaar opgenomen worden in de geldelijke anciënniteit. Dit moet het financieel voldoende aantrekkelijk maken voor een zij-instromer om de overstap naar onderwijs te maken.

Het lerarenplatform werd in het basisonderwijs verlengd tot en met schooljaar 2023-2024. Beginnende leerkrachten die worden aangesteld in een lerarenplatform krijgen onmiddellijk voor een volledig schooljaar werk- en financiële zekerheid. Dit moet de retentie van startende leraren in het beroep verhogen.

Vanaf dit schooljaar wijzigen de voorwaarden betreffende de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur en vaste benoeming. Hierdoor zullen tijdelijke personeelsleden vanaf volgend schooljaar sneller duidelijkheid krijgen over werkzekerheid na 1 schooljaar prestaties bij eenzelfde schoolbestuur of in eenzelfde scholengemeenschap. Hierdoor zullen tijdelijke personeelsleden ook sneller uitzicht hebben op een vaste benoeming. Dat gaat hand in hand met een herziening van de evaluatie(procedure), zodat wie de vaste benoeming zou willen misbruiken als persoonlijke bescherming tegen onwil of onkunde sneller geëvalueerd en desgevallend ontslagen wordt. Een opwaardering van de fantastische job als leerkracht moet immers ook gepaard gaan met een doortastend optreden tegen wie net dat beeld aantast. Dit kan zeker ook bijdragen tot een positief beeld van het lerarenimago.

In het kader van de nota Digisprong die de Vlaamse Regering recent heeft aangenomen, volgen er belangrijke investeringen in ICT-middelen. Die investeringen zullen ook een positieve weerslag hebben op de lerarenloopbaan.

Daarnaast werden op 10 september met de sociale partners drie nieuwe cao's afgesloten (cao XII 'leerplichtonderwijs', cao V basiseducatie en cao VI hoger onderwijs) die verschillende maatregelen bevatten rond een versterking van de onderwijskwaliteit, met betrekking tot kwaliteitsvol werken in onderwijs en tot het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep (o.a. meer ruimte voor lesgeven, internetvergoeding, verhoging fietsvergoeding, een betere begeleiding van startende leerkrachten).

Op korte termijn zal ik ook nog een mediacampagne uitrollen met als doel om het lerarenberoep meer in de kijker te zetten. We roepen nu al de leraren op om zo veel mogelijk als ambassadeurs op te treden voor hun beroep.